

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ У ДЕМОКРАТИЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Анотація: У роботі досліджуються основні етапи розробки та впровадження політичних рішень у демократичному суспільстві. Поглиблено бачення сутності політичного рішення як ключового компонента сучасного політичного управління, встановлено кваліфікаційні ознаки політичного рішення.

Ключові слова: політичне рішення, політична проблема, етап розробки політичного рішення, етап впровадження політичного рішення, етап вимірювання наслідків.

Annotation: The paper investigates the main stages of elaboration and implementation of political decisions in a democratic society. The vision of the essence of the political decision as the key component of modern political control is deepened, qualification features of a political decision are established.

Key words: political decision, political problem, stage of development of political decision, stage of implementation of political decision, stage of impact measurement.

В наш час українська політична наука має широкий спектр теоретичних розвідок стосовно проблем політичного управління, про це свідчать кандидатські роботи О.В. Лісничука "Групи інтересів у багатоскладовому суспільстві", В.Є. Абизова "Політичне рішення: процес підготовки та прийняття", докторські дисертації С.М. Наумкіної "Соціально-політичні аспекти ефективності управлінської діяльності (теоретико-методологічний аналіз)", В.В.Тертички "Державна політика: аналіз та впровадження в Україні". Однак вищеперераховані роботи розкривають лише окремі аспекти процесу розробки та впровадження політичних рішень, що не дає змоги сформулювати цілісну картину цього феномена як особливого предмета політичного аналізу.

На сьогодні сформувалося два теоретичних концепти, які певною мірою дозволяють зрозуміти процес прийняття політичних рішень: описовий, що представлений дискурсивною, прирісною, постпозитивістською та концепцією "достатньо доброго рішення" і нормативний.

Серед теорій, що займаються пошуками шляхів поєднання переваг як нормативного, так і описового підходів щодо вивчення процесу прийняття політичних рішень, особливе місце належить політичному аналізу. На думку К.Едварда політичний аналіз може зменшити складність проблеми до керованих масштабів за допомогою визначення тих її елементів, стосовно яких існує або може бути отримана інформація.

До кола вітчизняних науковців, які займалися теоретичними та практичними аспектами даної проблематики входять праці В.А.Рєбкала, Б.А. Гаєвського, М.В. Туленкова. Вони дотримуються системного підходу до пояснення процесу розробки та впровадження політичних рішень, їх суті впливу та наслідків. На думку даної групи науковців найбільш важливими питаннями сучасного політичного управління є: чому уряд активно реагує та приймає рішення з певних проблем державного розвитку зовсім не помічаючи при цьому низки не менш важливих для суспільства проблем, яким чином позиція громадсько-політичних груп, партій впливає на процес формування засад державної політики.

Д.Веймер та Е.Вайнінг виокремлюють два рамкові підходи для послідовного аналізу етапу втілення рішень: форвардне планування- написання сценарію та зворотнє планування. Дані операції є необхідними але недостатніми умовами забезпечення здійсненності політичного рішення. Велику роль на етапі впровадження відіграють механізми, що дозволяють пристосовувати політику до місцевих інтересів шляхом кооптації потенційних політичних опонентів. Завершальною складовою етапу впровадження політичного рішення є оцінювання наслідків. К. Вайс визначає оцінювання як систематичну оцінку операцій або результатів програми чи політики у порівнянні з комплексом явних і неявних стандартів, з метою вдосконалення програми чи політики.

Чесний уряд є головним органом який може покращити ситуацію в країні. Ефективне функціонування уряду є можливим за умови оптимізації партійної та парламентської підсистем. Серед умов, що впливають на становлення партійної системи в Україні слід виділити: крихкість демократичних партійно-політичних та державних традицій, до недавнього часу брак досвіду та навичок політичної самоорганізації громадян у колективних формах захисту і реалізації групових та

суспільних інтересів, незадовільний життєвий рівень більшості населення, соціальна та політична поляризація населення, криміналізація політики та економіки, незавершеність процесу правової інституціоналізації системи державної влади, орієнтація масової політичної свідомості на персоніфіковані форми політики на шкоду інституціональним. Не сприяє інституціоналізації партійної системи і існуюча напівпрезидентська форма державного правління, яка частково усуває партії від процесу формування урядової політики. Вдосконалення потребує і партійне законодавство України.

Доля політичних рішень, прийнятих на вищих щаблях державної влади залежить від виконання їх апаратом, вдосконалити який покликана адміністративна реформа. Однак в умовах перехідного суспільства і системної кризи існує небезпека, що адміністративна реформа може здійснюватися методами, які не відповідають її меті і завданням. Це особливо ймовірно, якщо не будуть проводитися економічні реформи, які є стимулом широкомасштабних політико-правових реформ.

На сьогодні джерело дисфункцій на регіональному рівні криється у сфері співвідношення функцій обласних, районних адміністрацій та відповідно обласних та районних рад. На основі аналізу статей законів "Про місцеві державні адміністрації" та "Про місцеве самоврядування", що значна частина повноважень органів місцевого самоврядування і повноважень місцевих державних адміністрацій дублюються. Юридичні колізії законодавства, що регламентує дану сферу спричиняють до фактичного протистояння однієї системи виконавчої влади іншій. У той же час у сучасній Україні утворилися нові регіональні та місцеві еліти. Крім нових національних еліт і чиновництва, розмежуванню компетенції сприяло виникнення регіональних та місцевих лідерів, які становлять собою впливові неформальні центри влади. Інститут виборності обласних рад та їх голів в Україні призвели до виникнення групи людей, які мають своїх виборців на певній території і вступають в коаліції з групами із спільними інтересами. Ці еліти виступають від імені своїх територій, час від часу конфліктуючи з інтересами центру, що не сприяє ефективному впровадженню політичних рішень.

Необхідне досягнення компромісу між інтересами держави та її регіонів. Даний компроміс уможлиблюється завдяки партійній системі, яка акумулює і збалансовує інтереси регіонів і центру. У той же час сильні політичні партії можуть з'явитися лише за умови демократизації регіональних і місцевих влад.

Список літератури

1. Деякі теоретичні аспекти прийняття державно-управлінських рішень // Політологічний вісник . - 2002. -- №10. - С. 96 - 103.
2. Деякі інституціональні особливості розробки та впровадження політичних рішень // Політологічний вісник . - 2004 . -- № 16. - С. 92 - 99.
3. Деякі аспекти встановлення урядового порядку денного // Політичний менеджмент. - 2004. -- № 5. - С. 98-105.

Басистий Віталій Олександрович, Вінницький національний технічний університет, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, e-mail: vital.bass1@gmail.com.

VitalyBasisty, B-studentofHeatandGasSupplyDepartment, VinnytsiaNational Technical University..emailvital.bass1@gmail.com.